

Bevarande- och gallringsutredning för systemet BookIT

Tyresö bibliotek har använt systemstöd sedan 1990-talet. BookIT ersatte BTJ2000.

Systemägare är Lars Andersson, bibliotekschef.

Systemförvaltare är tre anställda på biblioteket vilka även ansvarar för driften på gymnasiets bibliotek.

Inledning

Inför framtida införande av ett digitalt arkiv utförs gallringsutredningar för Tyresö kommuns digitala system. Utredningen omfattar de system vilka innehåller information som enligt Riksarkivets och Sveriges kommuner och landstings rekommendationer bör bevaras. I utredningen kommer hänsyn tas till följande:

- hur väl speglar informationen verksamheten?
- hur viktig är informationen för den egna verksamheten?
- hur viktig är informationen för kommande revisioner?
- rätten att ta del av allmänna handlingar nu och i framtiden
- den framtida forskningens behov

Värdering av informationen

Det är viktigt att notera att med gallring menas att informationen oåterkalleligen förstörs.

Konvertering av information från ett system till ett annat, räknas också som gallring eftersom den kan medföra:

- Informationsförlust (t.e.x. förlust av informationsbärande färg vid gallring av förlagor i samband med skanning av kartor).
- Förlust av möjliga informationssammanställningar
- Förlust av sökmöjligheter
- Förlust av autenticitet (t.e.x. vid gallring av signerade dokument efter överföring av information).

Det är därför nödvändigt att värdera informationen i ett system innan man bestämmer sig för konvertering och att man bevarar den information som är av vikt för verksamheten och framtida återsökning. Det är därför viktigt att ta ställning till följande:

- Behövs informationen i en bevissituation?
- Behövs informationen för någon kontroll i verksamheten?
- Är informationen nödvändig för återsökning?
- Har informationen betydelse för medborgarens rättssäkerhet eller enskilda intressen?
- Ligger informationen till grund för beslut?
- Är informationen av värde för forskningen?

BookIT

BookIT ersatte BTJ2000 för ett par år sedan. Systemets funktion är att registrera och hålla reda på mediabeståndet och dess cirkulation samt ha kontroll över låntagarregistret. Systemet är en databas över mediabeståndet och ett register över låntagarna. Ingen driftstörning har förekommit, utan all registrerad information finns kvar.

Användarna av BookIT är systemadministratörer, bibliotekarier, biblioteksassistenter och övriga anställda vid biblioteken. Allmänheten använder också systemet och når det via webbgränssnittet Arena men går även att använda via app. Gymnasiet når databasen via Opac. Allmänheten lånar böcker och andra media via systemet, söker media och kan också låna om via systemet. Krav på inloggning finns.

Sekretess och känsliga uppgifter

Sekretess gäller i biblioteksverksamhet för uppgift i register om enskilda lån, reservation eller annan form av beställning, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till denne lider men. Sekretess gäller i högst 20 år för uppgift i allmän handling. Uppgifter om personer med skyddad identitet hanteras i systemet. Offentlighets- och sekretesslagen, OSL 40 kap 3§ tillämpas. Ingen annan lagstiftning påverkar hanteringen.

Handlingstyper och information

För mediabeståndet registreras uppgifter om: format (papper, DVD, e-bok e.t.c.), författare, titel, utgivningsår samt plats. Det finns också uppgifter om utlån, förfallodatum, låntagare,

antal utlån, totalt antal utlån, utlån innevarande år, återlämningsdatum, reservationer, reservationskö samt var en reserverad bok ska hämtas.

Låntagarregistret innehåller uppgifter om cirka 20 000 kunder indelade i olika kategorier, t.e.x. e-låntagare, vanliga låntagare, institutioner samt personal. Låntagarregistret innehåller uppgifter om låntagarid, efternamn, förnamn, födelsedatum, adress, titel på lånade media, totalt antal lån, antal lån innevarande år, senaste lån och eventuell skuld. I systemet finns dessutom en karta över biblioteket, d.v.s. var man kan hitta boken man söker.

Inköp sköts också via BookIT. Plocklistor på reservationer skrivs ut kontinuerligt, löpande eller till kund.

Inaktuell information kan förekomma beroende på att kunderna inte uppdaterar sina kontaktuppgifter. Biblioteket stoppar i sådana fall möjligheten att använda låneautomaten till dess att uppgifterna uppdaterats.

Tydliga gallringsrutiner finns, t.e.x. av uppgifter om låntagare som inte varit aktiva på två år samt avlidna. Uppgifter om utlånade böcker gallras i samband med återlämning. Efter medgivande från låntagare får de uppgifter som rör utlånade böcker i tjänsten ”Boken kommer” dock sparas längre, eftersom det ofta rör sig om äldre med problem att minnas vad de läst tidigare.

Det fysiska beståndet gallras enligt bibliotekets mediaplan och i samband med det, gallras även beståndsuppgifterna. Behovet av att kunna gå tillbaka till äldre uppgifter är obefintligt, endast aktuella uppgifter är relevanta att använda. Det finns därmed inget behov av långsiktigt bevarande av informationen i BookIT. Gallring sköts fortlöpande och efter redan befintliga föreskrifter.